

ЗМІСТ КОНТРОЛЮ В УГОДІ ПРО АСОЦІАЦІЮ

Контроль в управлінні суб'єктами господарської діяльності. У Главі 13 Законодавство про заснування та діяльність компаній, корпоративне управління, бухгалтерський облік та аудит Розділ V Економічне та галузеве співробітництво Угоди [1] зазначається потреба у співробітництві в даній галузі приймаючи до уваги важливість комплексного застосування ефективних правил та методики у сферах законодавства щодо заснування та діяльності компаній, корпоративного управління, а також щодо бухгалтерського обліку та аудиту; метою здійснення такого співробітництва зазначене створення повноцінно функціонуючої ринкової економіки та задля стимулювання торгівлі. За статтею 387 Угоди передбачається співробітництво у 3 напрямках:

- з питань захисту прав акціонерів, кредиторів та інших заінтересованих сторін відповідно до вимог ЄС у цій сфері згідно з Додатком XXXIV до цієї Угоди;

- щодо впровадження на національному рівні відповідних міжнародних стандартів та поступового наближення до права ЄС у сфері бухгалтерського обліку та аудиту згідно з Додатком XXXV до цієї Угоди;

- з питань подальшого розвитку політики корпоративного управління відповідно до міжнародних стандартів, а також поступового наближення до правил та рекомендацій ЄС у цій сфері згідно з Додатком XXXVI до цієї Угоди. У додатках до даної статті Угоди конкретизовані нормативно-правові акти, які повинні бути враховані при приведення законодавства України у відповідність до норм права ЄС.

У тексті Угоди контроль та аудит розглядаються у тісному взаємозв'язку із бухгалтерським обліком через розвиток корпоративного управління компаній. Основний наголос робиться на дотриманні правових норм, перевірі та підтвердженні річних та консолідованих рахунків, застосуванні міжнародних стандартів бухгалтерського обліку про щорічну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язані з ними звіти певних типів компаній, щодо обов'язкового незалежного аудиту тощо.

Одночасно, сторони спрямовують свою діяльність на обмін інформацією та досвідом щодо існуючих систем та відповідних нововведень в зазначених сферах. Крім того, Сторони намагаються покращити обмін інформацією між національним реєстром України та бізнес-реєстрами держав-членів ЄС. Сторони погоджуються, що постійний діалог відбуватиметься з питань, охоплених Главою 13 Розділу V («Економічне та галузеве співробітництво»), стаття 388 цієї Угоди.

Роль контролю як еталону для виконання стороною зобов'язань, встановлення відповідальності, провадження діяльності а також як критерію визначення об'єктів управління. Контроль у встановленні умов використання ресурсів є еквівалентом права власності, за відсутності такого права діяльність не відбувається, постачальник послуги не несе відповідальності, постачальник не має можливості постачати певні товари, посередник повинен досягти узгодженого вирішення у спорі тощо. Й на практиці розпорядження, певна юрисдикція, підпорядкування та нагляд рівнозначні здійсненню контролю з боку правовласників.

Контроль у визначеннях об'єктів управління у тексті Угоди виконує роль важливого критерію: за наявності контролю класифікується підсектор, визнається технічний засобів або підприємство набуває статус дочірнього підприємства юридичної особи. У даному випадку критерій наявності контролю близький до ролі контролю у визначення активів у бухгалтерському обліку. Діяльність в галузі контролю, аудиту – це обмін інформацією, досвідом, найкращою практикою імплементації стандартів та методик, гармонізації з міжнародно визнаними стандартами, запобігання шахрайства і корупції та удосконалення методів, спрямованих на припинення цих явищ; вжиття ефективних заходів з метою попередження та боротьби із шахрайством, корупцією та іншою нелегальною діяльністю шляхом взаємної адміністративної допомоги та спільної правової підтримки, поступово приведення національного законодавства у відповідність до положень, викладених у Додатку XLIV до цієї Угоди; застосування ефективних правил та методики у сферах законодавства, поступове наближення до права ЄС у сфері бухгалтерського обліку та аудиту, правил та рекомендацій ЄС у сфері подальшого розвитку політики корпоративного управління.

В Угоді відокремлюється регуляторна функція від діяльності суб'єкта. Застосування у тексті Угоди понять «належним чином контролюють», «належний контроль» тощо зумовлює потребу підвищення ефективності та якості контролю. Доречно зазначити однакові умови використання в Угоді поняття «контроль» на рівні державної економічної політики, на рівні стосунків між сторонами-юридичними особами та реалізації прав фізичних осіб на заснування підприємницької діяльності та працювати на керівних посадах та у складі основного персоналу компанії; право контролю розглядається як обов'язок об'єкта контролю вчинити належним чином настанови суб'єкта контролю.

Напрями подальших досліджень. Відповідями на виклики постіндустріальної економіки, глобалізації, вимог сталого розвитку тощо може бути вдале розв'язання прикладних проблем контролю, корпоративного управління, зовнішнього та внутрішнього аудиту, бухгалтерського обліку компаній, вдосконалення системи відповідальності та звітування корпорацій тощо. Контроль пов'язаний із очікуваннями, з майбутнім. За своєю філософською природою контроль носить характер норми, зразку и стосується досягнення того стану справ, що повинен бути. Тому вдосконалення контролю ґрунтується на

застосуванні специфічних підходів. Розвиток діяльності з контролю викликає потребу у розробці обґрунтованих основних характеристик контролю: положень, правил, стандартів, показників, критеріїв, регуляторів, регламентів; творчого використання кращої практики контролю компаній України, країн ЄС та світу. Такі ініціативи сприйняті спільнотою та покладені у основу вдосконалення практики та подальших наукових розробок з контролю. Для вдалого вирішення проблем контролю потрібний системний підхід. Велика непередбачуваність (невизначеність) подій накладає свій відтінок на прийняття управлінських рішень менеджментом. Зараз в Україні система внутрішнього контролю підприємств розглядається у сполученні із системою управління ризиками підприємств.

Список використаних інформаційних джерел

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Угоду ратифіковано із заявою Законом № 1678-VII від 16.09.2014. Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011

УДК 657. 47:336

Парасій-Вергуненко І. М.

*д.е.н., професор, професор кафедри обліку в кредитних і бюджетних
установах та економічного аналізу*

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»,
м. Київ, Україна*

ФОРМУВАННЯ ЦЕНТРІВ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Необхідною умовою ефективного функціонування системи управління витратами діяльності закладів вищої освіти є оптимізація їх організаційної структури з економічно обґрунтованим розподілом функцій структурних підрозділів, діяльність яких спрямована на покращення освітнього процесу, та закріпленням відповідних обов'язків на основі виокремлення відповідних центрів відповідальності.

Формування центрів відповідальності в структурі закладів вищої освіти (ЗВО) є обов'язковою умовою організації та впровадження системи управлінського обліку. В цілому ЗВО являє собою ієрархічну структуру центрів фінансової відповідальності, котрі виступають як цілісні сегменти і об'єкти управлінського обліку, що мають цілі, завдання і функціональні обов'язки, спрямовані на досягнення кінцевих цілей навчального закладу.

За сучасним тлумаченням центром відповідальності є сегмент діяльності організації, що очолюється певною особою, яка несе персональну відповідальність за результати роботи даного сегменту. Це повною мірою стосується не тільки